

XLII. A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai

1. cím: Vállalkozások költségvetési befizetései

1/1. alcím: Társasági adó

A 2015. évi költségvetési törvény társasági adó címén 341 400,0 millió forint bevételi előirányzatot tartalmazott. A tervezettel szemben a tényleges adóbevétel 548 843,3 millió forint lett, vagyis a vállalkozások az előirányzatnál 207 443,3 millió forinttal (60,8%-kal) több társasági adót fizettek a központi költségvetésbe.

Az előirányzat tervezésekor figyelembe vett 2014. évi várható bevétel 34 813,3 millió forinttal túlteljesült, amely összeg bázishatásként növelte a 2015. év bevételét. E mellett a költségvetésnek 2015-ben 106 899,4 millió forint többletbevétele származott egyedi tranzakciókból. Az előirányzathoz képest további 33 954,8 millió forint többletbevétel származott az adóról való rendelkezésekhez kapcsolódóan annak köszönhetően, hogy a decemberi adóelőleg-kiegészítés összegéből nyújtott támogatások bevételecsökkentő hatása pénzforgalomban 2015 decemberéről 2016 januárjára tolódott át. További 15 500,0 millió forint összegű bevételnövelő tényező, hogy míg a költségvetés azzal kalkulált, hogy a devizahitelekkel kapcsolatos döntésekhez kapcsolódó adókedvezményt a bankok már 2015-ben, előlegméréséklés útján érvényesítik, a rendelkezésre álló adatok alapján, várhatóan csak az adóbevalláshoz kapcsolódó elszámolás során fogják igénybe venni azt. A felsoroltakon túli bevételnövekmény háttérében az adóelkerülés elleni 2015. évi intézkedések, illetve az előzetes adatok alapján egyes szektorok (feldolgozóipar, kereskedelem, építőipar) kiemelkedő teljesítménye állhatnak.

1/3. alcím: Hitelintézeti járadék

A hitelintézeti járadék 2015. évi előirányzata 15 420,0 millió forint volt. A tervezettel szemben a tényleges költségvetési bevétel 10 122,1 millió forint lett, amely 5297,9 millió forinttal, 34,4%-kal elmaradt az előirányzattól. Az elmaradás háttérében az árfolyamgát rendszerének 2015. áprilisi kivezetése és az államilag támogatott hitelek állományának csökkenése áll.

1/4. alcím: Pénzügyi szervezetek különadója

A pénzügyi szervezetek különadója a kiemelkedő jövedelemtermelő-képességgel rendelkező szektorok adóztatásának erősítése keretében és a költségvetési egyensúly megvalósítása érdekében lépett hatályba 2010-ben. A 2015. évi költségvetés ebben az adónemben 144 200,0 millió forint bevételi előirányzatot tartalmazott. A tényleges 2015. évi bevétel 149 595,7 millió forint volt, amely 5395,7 millió forinttal (3,7%-kal) magasabb az előirányzatnál. A 2015. évi tényleges adóbevétel előirányzathoz viszonyított többletét az okozta, hogy a költségvetés tervezésekor figyelembe vételre került az ukrajnai válság miatt adott adókedvezmény, ami azonban a Bizottsággal történt konzultációt követően nem került bevezetésre.

1/5. alcím: Cégaudóadó

Cégaudóadóból a központi költségvetésnek 31 543,5 millió forint bevétele keletkezett, tehát a 2015. évre tervezett 28 800,0 millió forintos előirányzatot 2743,5 millió forinttal (9,5%-kal) haladta meg. A túlteljesülés háttérében a cégaudó állomány vártnál nagyobb növekedése áll, ami kompenzálni tudta a magasabb környezetvédelmi (és ezáltal kedvezőbb adó) kategóriába tartozó gépjármű állomány arányának növekedését, azaz az egy gépjárműre jutó átlagos adóbevétel csökkenését.

1/6. alcím: Egyszerűsített vállalkozói adó

Az egyszerűsített vállalkozói adó (EVA) címén a 2015. évi költségvetési törvény 83 800,0 millió forintot irányzott elő. A 2015. évi tényleges költségvetési bevétel 89 406,1 millió forint lett, vagyis a vállalkozások az előirányzatnál 5606,1 millió forinttal (6,7%-kal) több EVA-t fizettek a központi költségvetésbe. A 2015. évi tényleges adóbevétel előirányzathoz viszonyított magasabb teljesülésének oka, hogy az adózói létszám nem csökkent akkora mértékben 2014-ről 2015-re, mint amekkorát a tervszám feltételezett.

1/7. alcím: Bányajáradék

Bányajáradék címén a 2015. évben 34 974,9 millió forint bevétele keletkezett a költségvetésnek, ami 14 025,1 millió forinttal maradt el az előirányzott 49 000,0 millió forinttól. Az előirányzattól való eltérés legfőbb oka a Brent kőolaj tőzsdei jegyzésárának 2015. évben folyamatosan csökkenő és alacsony szintje. A Brent olaj ára (USD/bbl) befolyásolja egyrészt a bányajáradék számításánál alkalmazott fajlagos érték mértékét, másrészt a bányajáradék százalékos mértékét, ugyanis 80 USD/bbl ár fölött +3%-kal, 90 USD/bbl ár fölött további +3%-kal nő a bányajáradék százalékos mértéke. Így az olajár csökkenése hatványozottan csökkentette a befizetendő bányajáradék mértékét. A bányajáradék mintegy 98%-a a kőolaj és a földgáz kitermeléséből származott.

1/8. alcím: Játékadó

Játékadóból a központi költségvetésnek 32 794,2 millió forint bevétele keletkezett, tehát a 2015. évre tervezett 39 700,0 millió forint játékadó-bevétel 82,6%-ban teljesült. Az előirányzathoz viszonyított elmaradás hátterében elsősorban a játékkaszinóktól és az EuroJackpotból várt bevételek alacsonyabb teljesülése, illetve az állami játékszervezőnél a sportról szóló törvény szerinti vagyoni értékű jog szerződéses ellenértéke alapján igénybe vehető adókedvezmény vártnál magasabb összege áll. Ezeket a hatásokat részben ellensúlyozta a kaparós sorsjegyek vártnál erőteljesebb forgalom bővülése.

1/9. alcím: Ökoadó

1/9/1. Energiaadó

2015. évben energiaadó címén 18 055,5 millió forint bevétele származott a költségvetésnek, mely 25 592,8 millió forint befizetés és 7537,3 millió forintot kitevő visszautalás eredményeként adódott. Az adóbevétel az éves előirányzatot (15 500 millió forint) 2 555,5 millió forinttal (16,5%-kal), az előző év értékét (14 613,2 millió forint) pedig 3442,3 millió forinttal (23,6%-kal) haladta meg. A költségvetési előirányzathoz viszonyított túlteljesülés hátterében a vártnál alacsonyabb kiutalások és magasabb befizetések állnak, melynek egyik oka az ipari fogyasztók magasabb energiafelhasználása.

1/9/2. Környezetterhelési díj

A környezetterhelési díj címén 5979,1 millió forint volt a befizetés, amelyből mindössze 418,8 millió forint visszatérítés történt, ezáltal a pénzforgalmi bevétel 5560,3 millió forint lett, amely az éves előirányzat 92,7%-a.

A környezetterhelési díjról szóló 2003. évi LXXXIX. törvény alapján az a környezethasználó, aki az engedélyhez kötött környezethasználata során a környezet terhelésével járó anyagot bocsát ki a környezetbe, a levegőbe, a felszíni vizekbe, illetve az időszakos vízfolyásokba, a talajba juttatott környezetterhelő anyagok minden egysége után, illetve a vízjogi engedély hatálya alá tartozó szennyvízelhelyezés esetén környezetterhelési díjat köteles fizetni. A környezetterhelési díj és a hozzá kapcsolódó díjkedvezmények a környezethasználókat a

kibocsátás csökkentésére, valamint a környezetvédelmi beruházások megvalósítására ösztönzik. A bevételek alacsonyabb teljesülése a törvény céljának elérését jelentette.

1/10. alcím: Egyéb befizetések

Az egyéb befizetések jogcímen 22 212,1 millió forint bevétele származott a költségvetésnek. Ez a teljesítés az előirányzat (27 000,0 millió forint) 82,3%-át tette ki. A gazdálkodó szervezetek egyéb befizetései sor az állami adóhatóság által beszedett bírságokat, pótlékokat tartalmazza. Az egyéb befizetéseken belül a bírság- és önellenőrzéssel kapcsolatos befizetések jelentik a legjelentősebb tételt, a teljes bevétel 54,2%-át (12 044,1 millió forint) tették ki a 2015. évben. A második legmagasabb bevételt a késedelmi pótlékok teszik ki 29,5%-os részaránnyal (6559,2 millió forint). A 2014. évhez képest mindkét jogcímen a (bírság- és önellenőrzéssel kapcsolatos befizetéseknél 5,3%-os, míg a késedelmi pótlékok esetében 29,5%-os) csökkenés volt tapasztalható. A további jogcímek közül az egyéb kötelezettségek soron a visszautalások összege 712,0 millió forint volt, mely a 2014. évhez viszonyítva 30%-os emelkedést tett ki. 2015-től az egyéb befizetések alcímen jelenik meg a NAV Élelmiszer automata bejelentéshez kapcsolódó igazgatási szolgáltatási díj, valamint a NAV EKAER igazolatlan eredetű áru miatt kiszabott mulasztási bírság is, összesen 867,8 millió forint értékben. Az egyéb befizetések - visszautalásokkal csökkentve - az előirányzattól 20,4%-kal maradtak el, aminek oka elsősorban az Európai Bíróság döntése kapcsán a visszajáró áfa után fizetendő késedelmi kamat (Delphi-ügy).

1/11. alcím: Energiaellátók jövedelemadója

Az energiaellátók jövedelemadójából a 2015. évi költségvetési törvény 44 700,0 millió forint bevételt irányzott elő. A tényleges adóbevétel 41 608,0 millió forint volt, amely a költségvetési előirányzathoz képest 3092,0 millió forintos, 6,9%-os elmaradást mutat. Az előirányzatnál kisebb teljesítést a bázisévi bevétel alacsonyabb teljesülése mellett a makrogazdasági hatások és az egyedi, cégszintű folyamatok magyarázzák.

1/12. alcím: Rehabilitációs hozzájárulás

A rehabilitációs hozzájárulásból a 2015. évi vonatkozó költségvetési törvény 65 000,0 millió forint bevételt tartalmazott. A tényleges bevétel 66 334,0 millió forint összegben, az előirányzat 102,1%-ában teljesült.

1/13. alcím: Egyes ágazatokat terhelő különadó

Az egyes ágazatokat terhelő különadó 2013. január 1-jével megszűnt, de az áthúzódó pénzforgalmi hatás miatt még jelentkezett bevétel. A 2015. évre vonatkozóan ebben az adónemben 258,3 millió forint bevétel keletkezett.

1/14. alcím: Kisadózók tételes adója

A kisadózók tételes adójából (KATA) a központi költségvetésnek 54 354,3 millió forint bevétele keletkezett, így a 2015. évre előirányzott 56 300,0 millió forint KATA bevétel 96,5%-ban teljesült. Az elmaradást az okozta, hogy bár a vártnál többen választották az adónemet, az újonnan átlépők között megnőtt az alacsonyabb tételes adót fizető, mellékállású kisadózók aránya.

1/15. alcím: Kisvállalati adó

A kisvállalati adóból (KIVA) a 2015. évi költségvetési törvény 16 400,0 millió forint bevételt irányzott elő. A 2015. évi költségvetési bevétel 10 977,8 millió forint lett, amely 5422,2 millió forinttal kevesebb, mint az előirányzat. Az elmaradás oka az adónemre áttérő vállalkozások számának a tervezettnél lényegesen alacsonyabb száma. A bevételkiesés ugyanakkor más adónemek esetében a tervezetthez képest bevételtöbbletet eredményezett,

miután a KIVA választása az adóalanyokat mentesíti egyes adók és járulékok fizetése alól. Mivel a KIVA kedvezőbb feltételeket biztosít az átlépők számára, így a vártnál kevesebb átlépő hatása összköltségvetési szinten a tervezetthez képest bevételi többletet eredményezett.

1/16. alcím: Közműadó

A közművezetékek adójából a 2015. évi költségvetés 54 000,0 millió forint bevételt irányzott elő. A tényleges 2015. évi adóbevétel 55 906,6 millió forint volt. A 2015. évi tényleges adóbevétel előirányzathoz viszonyított többletét az előzetesen becsülnél magasabb adóalap indokolja. A költségvetés tervezésekor az adózók bázisévi bevallása állt rendelkezésre, azonban a bázisévi bevallás márciusi benyújtását követően az év során az adózók száma tovább csökkent, az adókötelezettség tovább koncentrált, ezáltal 2015-re csökkent a hírközlési vezetésekre jutó adókedvezmény.

1/17. alcím: Korkedvezmény-biztosítási járulék

A korkedvezmény-biztosítási járulékból a 2015. évi költségvetési törvény 1500,0 millió forint bevételt irányzott elő. A tényleges adóbevétel 2204,4 millió forint volt, amely a költségvetési előirányzathoz képest 704,4 millió forintos, 47%-os többletet mutat. A korkedvezmény-biztosítási járulékból származó bevétel a veszélyes munkakörökben dolgozók korhatár előtti nyugdíjbavonulás fedezetét biztosítja.

1/18. alcím: Reklámadó

A reklámadóból a 2015. évi költségvetési törvény 6600,0 millió forint bevételt irányzott elő. A 2015. évi költségvetési bevétel 6083,3 millió forint lett, amely mintegy 516,7 millió forinttal kevesebb, mint az előirányzat. Az elmaradás hátterében a 2015. júliusi jogszabályváltozás áll, ami visszaigényléseket is lehetővé tett, és ez csökkentette a bevételt.

2. cím: Fogyasztáshoz kapcsolt adók

2/1. alcím: Általános forgalmi adó

2015. évben nettó 3 285 699,9 millió forint pénzforgalmi áfa bevétel keletkezett, amely az eredeti előirányzatot (3 172 385,0 millió forint) 113 314,9 millió forinttal (3,6%-kal), míg a módosított előirányzatot (3 220 385,0 millió forint) 65 314,9 millió forinttal (2%-kal) haladta meg. A nettó áfa egyenleg 5 508 825,4 millió forint bruttó befizetés (ebből 5 131 819,3 millió forint a belföldi és 377 006,1 millió forintot tett ki az import és a dohánytermékek utáni befizetés) és a 2 223 125,5 millió forintot kitevő kiutalások eredőjeként adódott.

A bázisévhez képest a költségvetés nettó pénzforgalmi áfa bevétele 250 119,7 millió forint (8,2%-os) növekedést mutat. A nettó bevételek növekménye a bruttó befizetések 367 921,9 millió forintos (7,2%-os) és a kiutalások 117 802,2 millió forintos (5,6%-os) növekedésének egyenlegeként adódott. A nettó áfa bevételeken belül az import és dohány áfa befizetés 37 254,8 millió forinttal (11,3%-kal) emelkedett, melyből az import áfa bevétel 22 996,0 millió forinttal (10,7%-kal), a dohánytermékek után beszedett áfa bevétel pedig 14 258,8 millió forinttal (12,5%-kal) volt magasabb a 2014. évinél.

A 2015. évi bruttó áfa bevétel 367 921,9 millió forintos (7,2%-os) emelkedést mutat a bázisidőszakhoz képest, ezen belül a belföldi áfa befizetés 330 992,5 millió forinttal (6,9%-kal) emelkedett. A bruttó import és dohány áfa befizetés 36 929,4 millió forinttal (10,9%-kal) emelkedett, melyből az import áfa bevétel 23 623,2 millió forinttal (10,9%-kal), a dohánytermékek után beszedett áfa bevétel pedig 13 306,2 millió forinttal (10,8%-kal) volt magasabb a 2014. évinél.

Az infláció mértéke a várttól elmaradt, melynek áfa bevételekre gyakorolt negatív hatását azonban kompenzálta a fogyasztási volumenek vártnál kedvezőbb alakulása. A GDP volumene 2015-ben 2,9%-kal emelkedett, az éves infláció 0,1%-kal csökkent. Az áfa bevételek legnagyobb forrását jelentő folyóáras vásárolt fogyasztás esetében 4,9%-os növekedés volt tapasztalható.

A 2015. évre beadott áfa bevallások alapján a bázis évhez képest a belföldi értékesítések adóalapja 4,6%-kal, a beszerzések adóalapja 4,8%-kal nőtt. A befizetendő adó 6,4%-os, míg a visszaigényelhető adó 3,0%-os emelkedést mutatott.

2/2. alcím: Jövedéki adó

2015. évben jövedéki adó címén 998 355,2 millió forint pénzforgalmi bevétele származott a költségvetésnek, mely az eredeti előirányzatot (913 500,0 millió forint) 84 855,2 millió forinttal (9,3%-kal), a módosított előirányzatot (951 500,0 millió forint) 46 855,2 millió forinttal (4,9%-kal) haladta meg.

Az adóbevétel az előző év értékénél (918 930,3 millió forint) 79 424,9 millió forinttal (8,6%-kal) volt magasabb, mely a forgalomváltozások és egyéb piaci trendek együttes hatásának köszönhető. A bevételek legnagyobb hányadát – közel 58,5%-át – továbbra is az üzemanyagok utáni befizetések tették ki, ezen túlmenően a bevételek mintegy 32,4%-a a dohánytermékek után, mintegy 9,1%-a pedig a szeszesitalok és egyéb termékek után folyt be. Ez a bázisévhez képest mintegy 1,2 százalékpontos átrendeződést jelent az egyéb termékek felől a többi termékcsoporthoz irányába. A főbb termékcsoporthoz utáni pénzforgalmi bevételek az alábbiak szerint alakultak:

- Az üzemanyagok esetében az adóbevétel 583 699,7 millió forintot tett ki, mely 47 329,4 millió forinttal (8,8%-kal) magasabb az előző évi értékénél (536 370,3 millió forint). A növekedés a befizetések mintegy 45 606,5 millió forintos (7,8%-os) növekedésének és a kiutalások mintegy 1722,9 millió forintos (3,6%-os) csökkenésének együttes hatásaként adódott. A bevételek 35,3%-át a benzin, 64,1%-át a gázolaj utáni befizetések adták, mely a bázisévhez képest 1,3 százalékpontos átrendeződést jelent a gázolaj javára. A befizetések növekedése a gázolaj és a benzin forgalomműködésének köszönhető. A mezőgazdasági visszatérítések esetén közel 114 millió forinttal több jövedéki adó került kiutalásra, míg a kereskedelmi gázolaj jogcímen 1720 millió forinttal, egyéb jogcímen pedig mintegy 118 millió forinttal csökkent a visszatérített jövedéki adó összege a bázishoz képest. 2015. évben – az előző évhez viszonyítva – a gázolaj szabadforgalma közel 8,7%-kal, a benziné mintegy 4,4%-kal növekedett. 2015. évben a benzin árak a bázisévi szinttől átlagosan 12,1%-kal, a gázolaj árak 13,8%-kal maradtak el.
- A dohánytermékek jövedéki adóbevétele 323 596,5 millió forint volt, amely az előző évi értékhez (287 870,4 millió forint) képest 35 726,1 millió forinttal (12,4%-kal) több. A magasabb teljesülést a szabadforgalom növekedése, az év végén tapasztalható készletezés hatása, illetve a piaci szerkezet átrendeződése (cigarettáról fogyasztási dohányra való forgalom-átterelődés) miatti adóalap csökkenés együttesen indokolja. 2015. évben a szabadforgalomba helyezések volumene a cigaretta esetén 6,3%-kal, a fogyasztási dohány esetén pedig 13,8%-kal emelkedett. Ez által folytatódott az évek óta tapasztalható piaci átrendeződés, melyben jelentős szerepet játszik az ún. expandált dohányok terjedése.
- A szeszesitalok és egyéb termékek jövedéki adóbevétele 91 058,8 millió forintot tett ki, amely mintegy 3630,5 millió forinttal (3,8%-kal) alacsonyabb a bázisnál (94 689,3 millió forint). Ez a csökkenés az alkoholtermékek esetén tapasztalt 2014. év

végi készletezésnek köszönhető, melynek oka a népegészségügyi termékadó alkoholdermékekre történő 2015. január 1-jei kiterjesztése.

2/3. alcím: Regisztrációs adó

2015. évben regisztrációs adó címén nettó 21 410,5 millió forint pénzforgalmi bevétele származott a költségvetésnek, mely 21 517,5 millió forint befizetés és 107,0 millió forint visszautalás eredőjeként adódott. A nettó adóbevétel az éves előirányzatot (19 600,0 millió forint) 1810,5 millió forinttal (9,2%-kal) haladta meg, melynek háttérében a gépjárműpiac vártnál nagyobb mértékű fellendülése áll. Az adóbevétel a bázisév értékét (18 810,1 millió forint) 2600,4 millió forinttal (13,8%-kal) lépte túl.

Az év során 207,3 ezer darab személygépjárművet vontak regisztrációs adóigazgatási eljárás alá, ami 23,5%-kal haladja meg a bázis értékét. Ezen belül az új személygépjárművek 78,6 ezer darabot, a használtak pedig 128,7 ezer darabot tettek ki, az előbbi 16,7%-os, az utóbbi 28,1%-os növekedést jelent a bázishoz képest. A regisztrációs adóeljárás alá vont személygépjárművek után kivetett adón belül az új gépjárművek utáni bevételek aránya 37,2%-ot, a használtak utáni 62,8%-ot ért el, mely mintegy 1 százalékpontos átrendeződést jelent az új autók javára. A gépjárműállomány növekedésénél alacsonyabb bevétel növekedést az magyarázza, hogy az új autók minimális kivétellel a legmagasabb előírt környezetvédelmi előírásoknak megfelelő belsőégésű motorral szereltek, illetve hibridek vagy elektromosak, így alacsonyabb adó kategóriába tartoznak.

A motorkerékpárok után mintegy 577 millió forint nettó regisztrációs adót fizettek, mely a volumen 5,4%-os növekedése mellett mintegy 59,3 millió forinttal (11,4%-kal) meghaladta a bázist.

2/4. alcím: Távközlési adó

2015. évben távközlési adó címén mintegy 54 796,7 millió forint bevétele származott a költségvetésnek, mely az éves előirányzattól (56 400,0 millió forint) 1603,3 millió forinttal (2,8%-kal) maradt el. Az alacsonyabb teljesülés háttérében az adóalap tárgyévben tapasztalt csökkenése áll.

2/5. alcím: Pénzügyi tranzakciós illeték

2015. évben mintegy 207 730,9 millió forint pénzügyi tranzakciós illeték folyt be a költségvetésbe. A bevétel a költségvetési előirányzatot (206 200,0 millió forint) 1530,9 millió forinttal (0,7%-kal) haladta meg. A bázis évhez mért túlteljesülés háttérében a piaci szektor kötelezettségének magasabb és a Magyar Államkincstár kötelezettségének alacsonyabb teljesülése áll. A 2015. évi bevétel a 2014. évi bevételhez (277 923,5 millió forint) viszonyítva 70 192,6 millió forintos (25,3%-os) csökkenést mutat. A bázis évhez mért elmaradás háttérében a Kincstár egyes tranzakcióinak 2015. január 1-jétől bevezetett illetékmentessége áll. A költségvetés bevételeinek közel 10,3%-a a Magyar Államkincstárhoz, míg 89,7%-a az adófizetésre kötelezett piaci szereplőkhöz köthető.

2/6. alcím: Biztosítási adó

Biztosítási adóból 2015-ben a központi költségvetésnek 29 975,3 millió forint bevétele származott, így a 2015. évre tervezett 28 600,0 millió forint adóbevétel 1375,3 millió forinttal, 4,8%-kal magasabban teljesült. Az eltérést a biztosítási piac vártnál kedvezőbb alakulása okozta.

3. cím: Lakosság költségvetési befizetései

3/1. alcím: Személyi jövedelemadó

A 2015. évi költségvetés előirányzatként 1 639 700,0 millió forint személyi jövedelemadó-bevétellel számolt. A személyi jövedelemadóból ténylegesen befolyt költségvetési bevétel 1 688 599,9 millió forint volt, mely 1 772 699,9 millió forint bruttó befizetés és 84 100,0 millió forint kiutalás egyenlegeként adódott. Az előirányzathoz viszonyított teljesítés 48 899,9 millió forintos, 3,0%-os túlteljesülést mutat. Az előirányzatot meghaladó adóbevétel több tényező eredményeként adódott.

A nagyobb teljesülésben kiemelt szerepet játszott a bruttó bér és keresettömeg, valamint az egyes elkülönülten adózó jövedelmek vártnál kedvezőbb alakulása, mely összefügg a legális foglalkoztatás bővülésével.

A tervezettnél kevesebb KATA-ba átlépő adózó miatt az egyéni vállalkozók személyi jövedelemadó befizetései az előzetes várakozásokhoz képest túlteljesültek.

A kifizetők által levont jövedelemadó minimálisan túlteljesült. A magasabb teljesülésben szerepet játszott, hogy a béren kívüli juttatások, egyes meghatározott juttatások összege összességében növekedett a 2014. évi szinthez képest, továbbá a reprezentációra fordított összeg is dinamikusan növekedett, ugyanakkor az alapkamat csökkenése miatt a kamatokhoz kapcsolódó bevételek a tervezetthez képest alacsonyabban teljesültek.

A központi költségvetésbe 2015. évben befolyt személyi jövedelemadó-bevétel 99 544,4 millió forinttal, 6,3 %-kal volt magasabb a 2014. évi bevételnél (1 589 055,4 millió forint).

3/2. alcím: Egyéb lakossági adók

2015. évben a költségvetésnek egyéb lakossági adóbefizetésekből 8 058,1 millió forint bevétele származott, mely az éves előirányzatot (500 millió forint) 7 558,1 millió forinttal haladta meg. Az összes bevételből közel 7920,5 millió forintot tett ki a bérfőzési szeszadó, 85,6 millió forintot a lakossági vámbefizetések és mintegy 52 millió forintot a NAV értékesítési bevételi számlára érkezett összeg. A magasabb teljesülés a gyümölcspárlat készítésre vonatkozó szabályok 2015. évi változásának bevételekre gyakorolt vártnál nagyobb pozitív hatásának köszönhető.

3/4. alcím: Lakossági illetékek

Az illetékbecfizetésekből a központi költségvetésnek 2015. évben 136 400,1 millió forint bevétele származott, amely a költségvetési előirányzatot (120 000,0 millió forint) 16 400,1 millió forinttal (13,7%-kal) haladta meg. A túlteljesülés háttérében a NAV által kezelt örökösödési és visszterhes illetékek magasabb teljesülése áll, melyet minimálisan mérsékeltek az eljárási és ajándékozási illetékek utáni bevételek alacsonyabb teljesülése.

Az illetékbevételek a bázisévhez képest 16 126,2 millió forinttal (13,4%-kal) nőttek. A bevételek alakulását a 2015-ben felfutó ingatlanpiac, valamint a gépjárműpiac növekedése határozta meg.

3/5. alcím: Gépjárműadó

Gépjárműadóból a központi költségvetés bevételi előirányzata 2015-ben 45 500,0 millió forint volt, amely 43 919,1 millió forinttal (az előirányzatnál 1580,9 millió forinttal, 3,5%-kal alacsonyabban) teljesült. Az alacsonyabb teljesülés a gépjárműállomány öregedéséhez köthető.

3/6. alcím: Magánszemélyek jogviszony megszűnéséhez kapcsolódó egyes jövedelmeinek különadója

Az egyes gazdasági és pénzügyi tárgyú törvények megalkotásáról, illetve módosításáról szóló 2010. évi XC. törvény II. fejezete szabályozza a magánszemélyek úgynevezett 75%-os különadóját. A 2015. évi költségvetési előirányzat 900,0 millió forint különadó-bevétellel számolt. A központi költségvetésnek a különadóból ténylegesen 507,8 millió forint kiadása keletkezett. Az elmaradás háttérében bírósági döntés miatti különadó visszafizetési kötelezettség áll.

3/7. alcím: Háztartási alkalmazott utáni regisztrációs díj

A háztartási alkalmazott utáni regisztrációs díjból 2015-ben a központi költségvetésnek 29,4 millió forint bevétele származott.

4. cím: Egyéb költségvetési bevételek

4/1. alcím: Vegyes bevételek

A vegyes bevételek 2015-ben 32 775,1 millió forintot tettek ki, amely több mint háromszorosa volt a tervezettnak (az előirányzat 369,7%-a).

A korábban teljesített kiadások visszatérülésével kapcsolatban összesen 27 754,8 millió forint bevétele származott a költségvetésnek, mely közel tízszerese volt a tervezettnak. Ebből kiemelendő a jogosulatlanul igénybevett lakásépítési támogatások és kedvezmények behajtásából, visszafizetéséből származó 3891,0 millió forint, az Ávr. 23. § (6) bekezdése értelmében a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalék terhére elszámolási, valamint visszatérítési kötelezettséggel nyújtandó támogatásokból visszafizetett 9921,2 millió forint, valamint az előző évi maradványok átcsoportosításának technikai lebonyolításával kapcsolatban - pótelőirányzat ellensúlyozása címen - elszámolt 9151,7 millió forint.

A bevételek közül megemlítené az önkormányzati adósságkonszolidációval kapcsolatban - a 2014. évi költségvetésről szóló törvény 68. §-ának (5) bekezdése alapján – a települési önkormányzatok által a hiteltörlesztések fedezetére elhelyezett betétek, biztosítékok összegének befizetéséből származó 125,1 millió forint. Ezzel a tétellel a 2015. évi költségvetési törvény nem számolt. A felszámolók 307,5 millió forintot fizettek vissza a korábban átutalt összegekből. A különféle díjakból, bírságokból, késedelmi kamatokból 922,3 millió forintos bevétel származott. Az állami kezességek vállalásához kapcsolódóan 2015-ben 105,9 millió forint összegű kezességvállalási díj folyt be a központi költségvetésbe többnyire az E-útdíj hitelkonstrukcióhoz és lakásvásárlást szolgáló hitelekhez vállalt állami kezességek után.

A korábban lehívott egyedi és jogszabályi kezességekből, valamint viszontgaranciákból keletkező állami követelések érvényesítéséből 2015-ben együttesen 3431,6 millió forint bevételt (az előirányzat 76,3%-át) számolhatott el a központi költségvetés. E bevételek meghatározó tételei a Garantiqa Hitelgarancia Zrt., az Agrár-vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány és a Mehib Zrt. által behajtott összegek visszatérülésének, illetve az állami adóhatóság által más jogszabályi kezességek beváltásából eredő követelések adók módjára behajtott összegei. A Garantiqa Hitelgarancia Zrt. kezességbeváltásainak megtérülése 1899,1 millió forint bevételt eredményezett a költségvetésnek. Az Agrárvállalkozási Hitelgarancia Alapítvány 399,3 millió forintos befizetése, valamint a Mehib Zrt. által behajtott 691,9 millió forint mellett a további, jogszabályi kezességekből (lakás- és agrár-kezességek) keletkező követelésekkel kapcsolatos bevételek (426,8 millió forint) jellemzően nagyszámú, és relatíve kisebb összegű befizetésből származnak. Egyedi kezesség beváltásából

származó – szintén az állami adóhatóság által behajtott – visszatérülés a MALÉV Vagyongkezelő Kft. esetében 14,5 millió forint költségvetési bevételt eredményezett 2015-ben.

A Nyugdíjreform és Adósságcsökkentő Alap – megszűnés miatti pénzmaradvány befizetés címén - 119,8 millió forintot utalt át a központi költségvetésbe. Az Összefogás az Államadósság Ellen Alap megszűnésével összefüggésben 8,1 millió forintot fizettek be a központi költségvetésbe. Ilyen bevételi jogcímeket a költségvetési törvény nem tartalmazott.

4/2. alcím: Központosított bevételek

A központosított bevételek címen 2015-ben 324 958,1 millió forint teljesült, ami a törvényi előirányzat 104,6%-ának felelt meg.

A különféle bírságbevételek együttesen 34 410,3 millió forintot tettek ki, mely kevesebb volt az előirányzatnál (az előirányzat 89,2%-a). Ezen belül is kiemelendő az objektív közigazgatási bírságbevétel, amiből az eredetileg tervezett 20 000,0 millió forintnak kevesebb, mint a fele érkezett be.

A környezetvédelmi termékdíjakból eredetileg 63 389,0 millió forintnyi bevétellel számolt a költségvetés, a tényleges 67 154,7 millió forintos teljesítés ezt 5,9%-kal meghaladta. Az előirányzathoz viszonyított többlet oka a termékdíj-köteles termékek kibocsátásának növekedése volt.

Az egyéb központosított bevételekből összesen 18 327,2 millió forint teljesült, amely 13,3%-kal haladta meg az előirányzatot. Mindez elsősorban a vízkészletjárulékból befolyt bevétel várakozáson felüli teljesítésének köszönhető.

Az autópályák, autóutak és főutak használatáért fizetendő, megtett úttal arányos díjról szóló 2013. évi LXVII. törvény és a végrehajtását szolgáló alsóbb rendű jogszabályok értelmében az útdíj-bevételek nettó összegét a XLII. fejezet „Megtett úttal arányos útdíj” bevételi előirányzata tartalmazza, míg a befizetések áfa-tartalma az áfa-szabályok szerint kerül kezelésre, befizetésre. A 2015. évi költségvetés tervezése során a megtett úttal arányos (UD) díjrendszertől várható bevételek nettó 149 000,0 millió forint összegben kerültek meghatározásra annak alapján, hogy a Kormány az úthasználóktól származó bevételek jelentős növeléséről döntött. Ekkor az UD díjrendszertől és az időalapú (HD) díjrendszertől várt bevétel-növekedés egyetlen előirányzaton (UD) összevontan került tervezésre, mivel az NFM csak később, a költségvetési törvényjavaslat elfogadása után dolgozta ki az UD és a HD rendszerekre vonatkozó részletszabályokat. A végleges díjszabályozási koncepció egyfelől a várt többletbevételt megosztotta az UD és a HD bevételek között, azaz csökkent az UD-ban és nőtt a HD-ban elvárt bevétel. Az UD bevételt emelte az ún. hálózati hatás, a "természetes" forgalombővülés többlete, az újonnan átadásra kerülő útszakaszok évközi díjasítása és a jogkövető magatartás terjedése, így az előirányzaton ténylegesen 144 750,3 millió forint befizetés teljesült.

A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény alapján a hulladéklerakó üzemeltetője, illetve az ártalmatlanítási művelet végzője a hulladéklerakóban elhelyezett hulladék mennyisége és fajtája alapján a hulladék hulladéklerakótól történő eltérítése, valamint az Európai Unió által meghatározott hasznosítási arányok teljesítése érdekében hulladéklerakási járulékot köteles fizetni. A lerakási járulék általános mértéke 2015. évben 6000 forint/tonna volt. A 2015. évben befolyt járulékbevétel 10 915,0 millió forint volt, mely 21,3%-kal haladta meg a 9000,0 millió forintos előirányzatot. Az előirányzathoz képesti többletbevétel a hatóságok által behajtott, elmaradt járulékbevételekből származott.

Az időalapú útdíj államháztartási elszámolására vonatkozó szabályok alapján a bevétel nettó összegét a XLII. fejezet „Időalapú útdíj (HD)” bevételi előirányzat tartalmazza, míg a

befizetések áfa-tartalma az áfa-szabályok szerint kerül kezelésre, befizetésre. A 2015. évi költségvetés tervezése során az időalapú (HD) díjrendszertől várható bevételek nettó 34 515,8 millió forint összegben kerültek meghatározásra. Ekkor a megtett úttal arányos (UD) díjrendszertől és a HD díjrendszertől várt bevétel-növekedés egyetlen előirányzaton (UD) összevontan került tervezésre, mivel az NFM csak később, a költségvetési törvényjavaslat elfogadása után dolgozta ki az UD és a HD rendszerekre vonatkozó részletszabályokat. A végleges díjszabályozási koncepció egyfelől a várt többletbevételt megosztotta az UD és a HD bevételek között, azaz csökkent az UD-ban és nőtt a HD-ban elvárt bevétel. A bevételek teljesülésében ezen túlmenően a hálózati (forgalmi) hatások kedvező alakulása is szerepet játszott. Külön figyelemre méltó, hogy a rendelkezésre álló adatok szerint az előző évhez képest jelentősen növekedett az értékesített jogosultságok ("e-matricák") darabszáma, valamint növelte a jogkövető magatartást, és ezzel együtt kedvezően hatott a bevételekre az is, hogy egy évközi informatikai fejlesztés révén gyakorlatilag valós időben történik meg a jogosultságok meglétének ellenőrzése. Az előirányzaton így ténylegesen 49 400,6 millió forint befizetés teljesült.

Az eredeti törvényi előirányzathoz mérve a HD bevételi előirányzat 43,1%-os felülteljesülést, az UD bevétel 2,9%-os alulteljesülést mutat. Ugyanakkor a díjszabályozási koncepció fent említett módosulása miatt a valós folyamatokat csak az UD és a HD bevételek együttes számbavétele tükrözi, ez alapján a két előirányzat az eredeti, 183 515,8 millió forintos tervszámot 5,8%-kal múlta felül.

5. cím: Költségvetési befizetések

5/1. alcím: Központi költségvetési szervek

Ezen az alcímen a központi költségvetési szervektől származó befizetések 2015-ban összesen 29 481,1 millió forint összeget tettek ki. A legjelentősebb tétel az egyes költségvetési szervek (jellemzően saját bevételből gazdálkodó) részére meghatározott befizetési kötelezettségek mintegy 25 076,9 millió forintos teljesítése. A 2014. évi előirányzat-maradvány terhére előírt befizetési kötelezettségből 3562,6 millió forint, a zárolt álláshelyek kiadási megtakarításából 154,9 millió forint, valamint az egyéb befizetések jogcímen 686,7 millió forint folyt be.

5/2. alcím: Munkahelyvédelmi akciótervvel összefüggő befizetések

A Munkahelyvédelmi akciótervvel összefüggő jogcímen 2015. január 1-től megszűnt a 25 év alatti és 55 év feletti, továbbá a képzettséget nem igénylő munkakörben foglalkoztatott munkavállalók, valamint a gyesről visszatérő és tartós munkanélküliség után elhelyezkedő munkavállalók foglalkoztatásához kapcsolódó szociális hozzájárulási adó kedvezményrel kapcsolatos befizetési kötelezettség. A helyi önkormányzatok és költségvetési szerveik vonatkozásában a központi költségvetés 450,0 millió forint (egy havi befizetésnek megfelelő) előirányzatot írt elő a 2014. december hónap után esedékes 2015. januári befizetésekre. A 2015. évi teljesítési adat 419,5 millió forint lett, ami 93,2%-os teljesítési arányt jelent az eredeti előirányzathoz viszonyítva. A központi költségvetési szervek esetében a Munkahelyvédelmi akcióterv keretében igénybe vett szociális hozzájárulási adóból érvényesített kiadási megtakarítás befizetése 344,8 millió forintot tett ki.

5/3. alcím: Köznevelési intézmények működtetésével kapcsolatos önkormányzati befizetések

A 2015. évi költségvetési törvény 8 004,0 millió forint bevételt irányzott elő. 2013. január 1-jétől a 3000 fő lakosságszám feletti települési önkormányzatok számára a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt) kötelezően ellátandó feladattá minősítette az illetékességi területükön, saját tulajdonban lévő, az állami

intézményfenntartó központ által fenntartott köznevelési intézmények feladatellátási helyeinek működtetését. A működtetést a települések saját forrásuk terhére biztosítják. A kötelezettség alól – gazdasági helyzetükre való hivatkozással – a települések felmentést kérhetnek az államtól. Az állam a törvény adta lehetőségénél fogva ugyanakkor a feladatellátástól való felmentéssel egyidejűleg, bevételeihez mért hozzájárulás megfizetésére kötelezheti az önkormányzatot. Az önkormányzati választást követő évben jogszabályi előírás alapján felülvizsgálatra került a hozzájárulást fizetők köre és a havonként esedékes befizetések összege. Ennek eredményeként 2015 szeptemberétől kismértékben változott a hozzájárulást fizetők köre, valamint a befizetések összege. Az év első nyolc hónapjában 120 település, az utolsó négy hónapban 96 település összesen 7439,0 millió forint hozzájárulás megfizetésére volt köteles, amely 7211,7 millió forint összegben teljesült.

5/4. alcím: Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap befizetése

A Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap részére 2015-ben 10 000,0 millió forintos befizetési kötelezettség volt előírva. Az alap teljesítette a befizetést a tudás-intenzív, nagy hozzáadott értéket teremtő és nemzetgazdasági növekedést ösztönző kutatásfejlesztési tevékenységek finanszírozásának elősegítése érdekében.

5/7. alcím: Nyugdíjbiztosítási Alap befizetése

A Magyarország 2014. évi központi költségvetéséről szóló 2013. évi CCXXX. törvény végrehajtásáról szóló 2015. évi CLXXII. törvény 15. § (2) bekezdése szerint az Országgyűlés elrendelte a Nyugdíjbiztosítási Alap – a fenti paragrafus (1) bekezdésében részletezett elszámolások teljesítését követően fennmaradó – 2014. évi, 5848,0 millió forintos összegű többletének a befizetését a XLII. A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai fejezet „Nyugdíjbiztosítási Alap befizetése” alcímére. A befizetés az előírtak megfelelően megtörtént.

A 2015. évi költségvetési törvény 35. § (4) bekezdése felhatalmazta a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős minisztert, hogy a 2015. évi központi költségvetés január–november havi előzetes tényadatai alapján az államháztartásért felelős miniszterrel egyetértésben befizetési kötelezettséget határozzon meg a Nyugdíjbiztosítási Alap terhére, a XLII. A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai fejezet javára. A Nyugdíjbiztosítási Alap e jogcímen teljesített befizetése 69 000,0 millió forint volt.

5/9. alcím: Önkormányzatok befizetései

Ezen az alcímen a helyi önkormányzatoktól a 2015. évben összesen 8119,6 millió forint befizetés érkezett, mely alapvetően a tárgyévet megelőző évi önkormányzati elszámolások alapján, a kincstári felülvizsgálat, illetve az Állami Számvevőszék ellenőrzése során megállapított, jogtalanul igénybe vett és a tárgyévben a központi költségvetésbe visszafizetett hozzájárulások és támogatások összegeiből, valamint ezek igénybevételi, kiegészítő és késedelmi kamatából, ezen felül pedig az önkormányzatok vállalkozási befizetéseiből származott.

7. cím: Egyéb uniós bevételek

7/2. alcím: Vámbeszedési költség megtérítése

A 2007/436/EK, Euratom tanácsi határozat értelmében a tagállamok által beszedett vámok 75%-át az uniós költségvetésbe kell utalni, míg a 25%-át a tagállamok a beszedéssel járó költségek fedezeteként megtarthatják, és ez utóbbi jelenik meg a magyar költségvetésben ezen az alcímen.

A központi költségvetésnek a 2015. évben 13 435,1 millió forint nemzeti vám bevétele keletkezett. A 2015. évi költségvetés ezen a címen 11 000 millió forintos előirányzatot tartalmazott, melyet a tényleges bevétel mintegy 2435,1 millió forinttal (22,1 %-kal) múlt felül. A nagyobb bevétel oka az importforgalom és az átlagvám szintjének felülteljesülése.

A 2015. évi bevétel 2448,8 millió forinttal, 22,3%-kal haladta meg a 2014. év 10 986,3 millió forintos bevételét. Az éves nemzeti vámbevétel bázisalapú tervezésekor figyelembe vett mutatók: az import változása, a teljes importforgalomhoz viszonyított harmadik országos importforgalom aránya, illetve a vámtétel átlagos mértéke voltak. Ezek mellett a tervezés számolt az úgynevezett egységes engedélyezés additív bevétel-módosító hatásával, vagyis azzal a tényezővel, hogy az engedélyek kiadásával a 25%-os nemzeti rész két tagállam között 50-50%-os arányban megosztásra kerülhet. Az egységes engedélyek után a költségvetésnek 27,0 millió forint bevétele keletkezett a más országokkal megosztott nemzeti vámbevételekből.

7/3. alcím: Cukorágazati hozzájárulás beszédési költség megtérítése

Az Európai Unió költségvetését illetik a cukorágazat piacának közös szervezése keretein belül nyújtott hozzájárulások is, amelyet a cukor-, az izoglükóz- és az inulin-gyártók teljesítenek. A termelési díj beszédése a tagállamokra delegált feladat, akik a beszédéssel járó költségek fedezeteként a 2007/436/EK, Euratom tanácsi határozat értelmében a beszédett díjak 25%-ának megtartására jogosultak.

A cukorágazati hozzájárulás beszédési költség megtérítése alcímen 2015-ben a magyar költségvetésbe 191,3 millió forint bevétel folyt be, amely 2%-kal haladta meg a 187,5 millió forint tervezett előirányzatot, illetve 7,2%-kal alacsonyabb a 2014. évi 206,2 millió forint teljesülésnél. A teljesülést befolyásolta, hogy 2015-ben érvényesült az Európai Unió Bírósága 2012. szeptember 27-i C-113/10, C-147/10 és C-234/10 sz. egyesített ügyekben hozott ítélete nyomán az 1360/2013/EU tanácsi rendeletben leírtak szerint végrehajtandó, egyes cukortermelőknek és gyáraknak megítélt visszatérítés. Ennek alapja az volt, hogy az Európai Bizottság – Magyarországot is érintően – a 2004/2005. és 2005/2006. kvótaévek tekintetében helytelenül számolta ki az alkalmazandó illetékeket, és a jogosultnál többet szedett be ilyen címen. Mivel a termelők által tartozatlanul befizetett és utóbb visszatérítendő összegek 25%-a az érintett években a magyar költségvetésbe folyt be, a visszafizetendő összeg 25%-a az ezen az alcímen beszédett 2015. évi bevételeket csökkentette.

7/4 alcím: Uniós támogatások utólagos megtérülése

Az előirányzat az uniós programok, illetve projektek záraskor az EU Bizottság által visszatartott uniós támogatások utolsó részlete megtérülésének, valamint a szabálytalannak ítélt támogatásokból visszafolyó forrásának elszámolásául szolgál. Az eredeti előirányzat 43 087,7 millió forint volt, amelyből 2015. év folyamán összesen 25 722,0 millió forint teljesült bevételként. Ez a tervezett előirányzat 59,7%-a. A teljesítés elmaradásának oka egyrészt, hogy az Európai Bizottság még nem fejezte be egyes projektek záró ellenőrzését, így a záróegyenlegek megtérülésére sem került sor 2015-ben. A másik ok, hogy több projekt esetében a Bizottság az igényelnél alacsonyabb összegben állapított meg elszámolható költségeket, emiatt a zárási összegeket nem, vagy csökkentett mértékben utalta át.

A részletek a következők:

- A Kohéziós Alap projektjei közül négy közlekedési és tíz környezetvédelmi projektnél történt meg a záróegyenleg megtérülése és elszámolása összesen 25 618,6 millió forint összegben. Az előirányzat tervezésekor 15 db projekt záróösszege került betervezésre, melyből tíz esetben térített ténylegesen a Bizottság. Emellett négy olyan projekt

esetében is megtörtént az elszámolás, melyek a tervezéskor nem kerültek figyelembevételre.

- A Phare programok vonatkozásában 103,4 millió forint érkezett, amely három projekt szabálytalanság miatt visszaszedett támogatási összegéből adódott.

8. cím: Tőke követelések visszatérülése

A magyar állam külföldre és belföldre nyújtott deviza- és forint-hiteleiből eredő követeléseiből a 2015-ben befolyó bevétel 36,5 millió forint volt.

8/1. alcím: Kormányhitelek visszatérülése

A kormányhitelek visszatérülése alcím a volt rubel és dollár elszámolású országoknak korábban nyújtott kormányhitelek, ill. kereskedelmi szaldókövetelések bevételeit tartalmazza.

A 2015. évi bevételek kizárólag a dollár elszámolású viszonylatban, Nicaraguával szemben fennálló követeléseink megtérüléséből származtak. A 29,9 millió forintos bevételi előirányzat 36,2 millió forint összeggel teljesült. Az eltérést a dollár/forint árfolyamának változása okozta.

A még fennálló kormányzati követeléseink, Nicaragua kivételével, kétesnek minősülnek mivel lejártak, vagy a partnerország kitér az adósság rendezése elől.

8/3. alcím: Állami alapjuttatás járadéka

2015. évben állami alapjuttatás járadékaként 0,3 millió forint bevétel folyt be, mely egy felszámolás során tért meg az állam számára, így ez előre nem volt tervezhető.

28. cím: Diákhitel 2 konstrukció kamattámogatása

A felsőoktatás finanszírozási formáinak átalakításához kapcsolódóan a Diákhitel Központ Zrt. a hallgatói hitelrendszerről szóló 1/2012. (I. 20.) Korm. rendelet alapján 2012 októberétől - a korábbi szabad felhasználású diákhitel 1 termék mellett - bevezette a kötött felhasználású diákhitelt (diákhitel 2). A diákhitel 2 kizárólag a felsőoktatási képzés önköltségének finanszírozására vehető igénybe állami kamattámogatás mellett. A hallgatónak a diákhitel 2 után csak 2% kamatot kell fizetnie, az ezen felüli kamatrészt az állam megtéríti. 2015-ben ezen a jogcímen kifizetett állami kamattámogatás 492,3 millió forint volt (az előirányzat 54,6%-a), míg a támogatott hitelállomány 13 975 millió forint. A diákhitel 2 szerződések száma év végére elérte a 20 239 darabot.

29. cím: Lakástámogatások

29/1. alcím: Egyéb lakástámogatások

A XLII. fejezet, 29. cím, 1. Egyéb lakástámogatások alcím törvényi előirányzata a 2015. évben 128 900,0 millió forint volt, amelyhez 84,8%-os teljesítéssel 109 302,5 millió forint kifizetés társult. A 2015. évi kiadás a 2014. évinél 14,6%-kal volt kevesebb. Az egyéb lakástámogatások jogcímeit az árfolyam, a hozamok és az egyes konstrukciókat igénybe vevők létszáma mozgatja. Az elmaradás részben ezen paraméterek tervtől eltérő alakulására vezethető vissza. 2015. február 1-jén megtörtént a devizahitelek forintosítása, ami szintén jelentősen befolyásolta a teljesülést. A kiadási előirányzat támogatási jogcímek szerinti alakulásának főbb elemei a következők voltak.

Családok otthonteremtési kedvezménye - Lakásépítési támogatás

A több gyermeket nevelő vagy vállalkozó családok számára új lakás építésére, vásárlására vagy használt lakás vásárlására, bővítésére vissza nem térítendő lakásépítési támogatást nyújtott a költségvetés. 2015. július 1-jétől a családok otthonteremtési kedvezménye váltotta fel a

korábbi támogatási formát. A támogatásra 2015-ben 5886,0 millió forint került elköltszre, ami a 2014. évihez képest jelentős növekedést jelent az új konstrukció bevezetése miatt.

Otthonteremtési kamattámogatás lakástulajdon szerzésre, korszerűsítésre

A 2012. évtől létező konstrukció a lakástulajdon-szerzést (új lakás építése, új és használt lakás vásárlása) és korszerűsítést segíti elő oly módon, hogy a költségvetés kamattámogatást nyújt az arra jogosultaknak. E jogcímen 1594,4 millió forint kiadása keletkezett a költségvetésnek.

Otthonteremtési kamattámogatás otthonvédelmi célra

A devizahitelek megsegítésére a bankokkal kötött megállapodás részeként került bevezetésre a rendszer. A forintra váltott lakáscélú devizahitelek kamattámogatására és a 180 napon túli késedelmes vagy felmondott deviza-jelzáloghitellel terhelt lakóingatlan megvásárlására igénybe vett kölcsön kamattámogatására 4,1 millió forintot fordított a költségvetés.

Árfolyamgát támogatása

A devizahitel-adósok megsegítése érdekében került bevezetésre 2012-ben az árfolyamgát rendszere, melynek célja a konstrukciót igénybe vevők terheinek lényeges csökkentése volt. Az árfolyamgátba belépő lakáscélú devizahitelek támogatása (mentesített követelésrészt, a közszférában dolgozók vissza nem térítendő támogatása, kamattámogatása) 9946,8 millió forint költségvetési kiadással járt, mely 64,0%-os csökkenés a 2014. évhez képest, mivel a devizaalapú lakásfedezetű kölcsönök 2015. február 1-jével forintosításra kerültek.

Jelzáloglevelek kamattámogatása

2009. július 1-jét megelőzően a jelzáloglevelek kamattámogatásával nyújtott hitelt új lakás építésén, vásárlásán kívül használt lakás vásárlásához, korszerűsítéséhez és bővítéséhez lehetett igénybe venni. A törlesztés első húsz évében a kölcsön kamatainak megfizetéséhez az állam költségvetési támogatást ad.

A 2014. évi 33 671,3 millió forinthez képest 2015-ben az igénybevétel 27 972,3 millió forintot tett ki, ami 16,9%-os csökkenést jelent. A mérséklődés oka a fajlagos kamattámogatás és az átlagos hitelállomány csökkenése.

Kiegészítő kamattámogatás

2009. július 1-jét megelőzően kiegészítő kamattámogatású hitelt lehetett igényelni új lakás építéséhez vagy vásárlásához. Az állam a házaspárok vagy a gyermeket eltartók által felvett hitelek kamataihoz nyújtott támogatást, legfeljebb 20 évre. E támogatási forma igénybe vehető volt önkormányzat, gazdasági társaság vagy vállalkozó által magánszemély részére eladás, illetve bérbeadás céljára történő lakásépítéshez vagy közművesített telek kialakításához.

A 2015. évi költségvetési hatás 6040,7 millió forintot tett ki, amely 45,1 %-kal volt kevesebb az előző évinél. A csökkenést a fajlagos kamattámogatás és az átlagos hitelállomány csökkenése együttesen eredményezte.

Fiatalok és többgyermekes családok lakáscélú kölcsöneinek kamattámogatása

A kamattámogatott kölcsönt a 2009. év második felétől a 35 év alatti fiatalok, valamint az eltartott gyermekek számától függően a 45 év alatti kettő vagy többgyermekes családok új lakás építéséhez, vásárlásához vehetik igénybe. A támogatás az életkortól és a gyermekek számától függetlenül lakás korszerűsítéséhez is felhasználható.

A 2015. évben az e jogcímen megjelenő kiadás 107,8 millió forint volt, ami az előző évhez képest 66,5%-os csökkenést jelent. A változás oka a fajlagos kamattámogatás mérséklődése.

Lakásépítési kedvezmény

2009. július 1-je előtt a lakásépítés, új lakás vásárlása céljára felvett kölcsönök csökkentésére volt folyósítható többek között a lakásépítési kedvezmény. Az előirányzatból e célra a 2015. évben 1623,9 millió forint összegű támogatás került kifizetésre.

Megelőlegezett lakásépítési kedvezmény

A gyermektelen fiatal házaspár két gyermek, vagy egy házaspár egy meglévő gyermek esetében további egy gyermek vállalása után 2009. július 1-jéig igényelhetette a lakásépítési kedvezmény kölcsönként való megelőlegezését. A megelőlegezett kedvezmény új lakás építésére vagy új lakás vásárlására volt nyújtható. A megelőlegezés időtartama alatt az adósnak nem kell a kölcsönt törlesztenie, az esedékes kamatokat a hitelintézet a központi költségvetéssel számolja el. A gyermekvállalás határideje egy gyermek esetében 4 év, két gyermek esetében 8 év. A 2015. évi kiadás 994,9 millió forint volt. A 2015. évi összegből a megszületett gyermekek utáni – a kölcsönök kiegyenlítésére kifizetett – kedvezmény 1428,9 millió forint volt. Az állam által az ügyfél helyett kifizetett kamatok és költségek visszatérítése – figyelembe véve a gyermekvállalás elmaradása esetén visszafizetett kamatot és költséget is – 434,0 millió forint bevételi többletet eredményezett.

Fiatalok otthonteremtési támogatása

A gyermeket nevelő 35 év alatti házastársak, élettársak vagy egyedülálló személyek vissza nem térítendő támogatást igényelhettek, ha használt lakást vásároltak, és a támogatásra 2009. július 1-je előtt jogosultságot szereztek. A költségvetési kiadás 2015-ben 157,1 millió forintot tett ki.

Lakás-takarékpénztári megtakarítás támogatása

A lakás-takarékpénztári betéteket az állam 30%-os mértékben támogatja, de magánszemélyek esetén éves szinten maximum 72 ezer forinttal, míg társasházaknál lakásszámtól függően 180 ezer és 324 ezer forint közötti összeggel. A lakás-takarékpénztári megtakarítások támogatására fordított kiadás 15%-kal emelkedett, így e célra 47 041,5 millió forint került felhasználásra. A növekedés oka, hogy e megtakarítási forma egyre népszerűbb a lakosság körében, a szerződések száma folyamatosan nő.

Adó-visszatérítési támogatás

2005. február 1-jétől nem igényelhető, emiatt a költségvetési kiadás fokozatosan mérséklődik. 2015-ben már csak a korábbi jogszabályi feltételek szerint jogosultságot szerzett lakást építők igényelhették. Erre a célra 2015-ben 1,8 millió forint került a költségvetésből kifizetésre.

Akadálymentesítési támogatás

A mozgáskorlátozott személyek lakásuk akadálymentesítésére vehetik igénybe ezt a támogatást. Ezen a jogcímen 2015-ben a költségvetési kiadás 53,4 millió forint volt, mely 27,9%-kal kevesebb, mint a 2014. évben.

Törlesztési támogatás

Az 1988. január 1. és 1993. december 31. között hatályban lévő jogszabályok alapján felvett hitelek törlesztéséhez 15-80% közötti támogatást vállalt az állam. 2015. évben az érintett hitelek vonatkozásában a költségvetésnek nem volt kiadása, ugyanakkor – a jogtalan igénybevétel visszafizetése miatt – 1,0 millió forint összegű bevétel keletkezett.

Folyósítási költség és költségtérítés

Lakástámogatások (például lakásépítési támogatás, lakásépítési kedvezmény, kamattámogatások) folyósítása esetében a hitelintézeteket 1,5%, a megelőlegezett lakásépítési kedvezmény, valamint a fiatalok otthonteremtési támogatása után 3%, a családok otthonteremtési kedvezménye után 2% költségtérítés illeti meg. A 2015. évi teljesítés 758,6 millió forint, ami 12,6%-kal kevesebb, mint a 2014. évi – 868,0 millió forint összegű – kiadás.

Megvásárolt hitelállomány után járó költségtérítés

A kölcsönök, vagy önálló zálogjog megvásárlása miatt felmerült költségek megtérítésére a jelzálog-hitelintézet a megvásárlás időpontjában az érintett kölcsönszerződés alapján fennálló tőketartozás 0,5%-át fizeti meg az értékesítő hitelintézet számára. Ezt az összeget a jelzálog hitelintézet utólag megigényelheti a Magyar Államkincstártól. A kiadás a 2014. évi 0,7 millió forintról annak 85,7%-ára, 0,6 millió forintra mérséklődött.

Lakáscélú hitelek állami megtérítési kötelezettsége

Az 1988. december 31-ig hatályban lévő jogszabályok alapján az eredetileg fix kamatra nyújtott lakáshitelekre az állam 100%-os megtérítési kötelezettséget vállalt. A megtérítési kötelezettséget akkor érvényesítheti a hitelintézet, ha bizonyítja, hogy minden jogszerű eszközt igénybe vett a tartozás behajtására, és még így is maradt fenn követelése. 1989. január 1-jétől e támogatási forma megszűnt, majd 1994. január 1-jével újraindult. Az állam 80%-os garanciát vállalt lakás építésére vagy vásárlására nyújtott hitelekre, behajthatatlanság esetén. Megtérítési kötelezettség érvényesítésére kizárólag a 2004. május 1-je előtt kötött kölcsönszerződések esetében van lehetőség. A végrehajtások során befolyt összegeken felül megmaradt és beváltott megtérítési kötelezettség 714,5 millió forint kiadást okozott a költségvetésnek.

Fix kamatok kiegészítése

Az 1988. december 31-e előtt hatályban volt jogszabályok alapján nyújtott és az 1990. évi CIV. törvény által felemelt kamatozású kölcsönök adósai 12% kamatot fizetnek, amit a költségvetés az 1991. évi XCI. törvény 86.§-a alapján a mindenkori lakáscélú bankkölcsönök kamatértékére kiegészít. 1999. január 1-jétől a kiegészítés a mindenkori jegybanki alapkamat 1,2 szeres mértékéig terjedhet. Erre a célra 2015. évben 0,1 millió forint került felhasználásra.

Víziközmű-hitelek kamattámogatása és az önkormányzati lakástámogatási hitel

A helyi jelentőségű közcélú közműlétesítményeknek vagy az egyedi szennyvízelvezetés építési munkáihoz felvett hitel kamatainak a törlesztés első öt évében 70%-át, a második öt évében 35%-át – a kölcsönt igénylő társulat helyett – a költségvetés a hitelintézetnek megtéríti. A kamatkedvezmény számítási alapja legfeljebb az egyéves futamidejű állampapír referenciahozama tárgyév január 1-jét megelőző féléves átlagának 1,3-szerese lehet. A 2015. évi teljesítés 382,2 millió forint, ami a 2014. évi 844,0 millió forint kiadáshoz képest 54,7%-os csökkenést jelent. Ennek oka a hitelállomány és a fajlagos kamattámogatás csökkenése.

A lakáscélú állami támogatásokról szóló 12/2001. (I. 31.) Korm. rendelet alapján a települési önkormányzatok által a tulajdonukban álló lakások felújítására felvett – a költségek legfeljebb 50%-áig terjedő – hitelintézeti kölcsön piaci kamatainak 70%-át a költségvetés átvállalja. 2015-ben a felhasználás 11,4 millió forint volt.

Egyéb kamattámogatás

E jogcímbe a társasházi, lakásszövetkezeti épületek közös részeinek felújítására felvett hitelek kamattámogatása és a régi, 2000. február 1-je előtti feltételekkel felvett új lakásépítési, vásárlási hitelek kamattámogatása tartozik.

A felújítási hitel kamattámogatása akkor igényelhető, ha a társasház eleget tett felújításialap képzési kötelezettségének. A felvett hitel kamatainak a törlesztés első öt évében 70%-át, a második öt évében 35%-át – a kölcsönt igénylő társasház, lakásszövetkezet helyett – a költségvetés a hitelintézetnek megtéríti.

A 2000. február 1-je előtti feltételek szerint új lakás építésére/vásárlására kötött, támogatott hitelek kamatából a törlesztés első öt évében 4%-ot, második öt évében 3%-ot, harmadik öt évében 1%-ot az állam megtérít a hitelintézetnek.

A 2015. évi költségvetési kiadás 4191,9 millió forint volt, mely az előző évihez képest 15,1%-os csökkenést jelent.

Egyéb

A pályázatkezelési költségekből 2015. évben 68,8 millió forint kiadása keletkezett a költségvetésnek.

Előleg és elszámolás különbözete

Itt szerepel a november, december hónapban a hitelintézeteknek kifizetett előlegek összege, mellyel a következő év első hónapjában számolnak el.

30. cím: Vállalkozások folyó támogatása

30/2. alcím: Egyéb vállalati támogatások

A Mecseki uránbányászok baleseti járadékainak és egyéb kártérítési kötelezettségeinek átvállalása jogcím kiadási előirányzata terhére került sor a Bányavagyon-hasznosító Nonprofit Közhasznú Kft. által kifizetett, az uránbányászatban 1993. év december hó 31-ig keletkezett baleseti járadékoknak és a munkavégzéssel kapcsolatos egyéb kártérítési kötelezettségeknek a társaság részére történő megtérítésére. A jogcím 2015. évi törvényi előirányzata 225,0 millió forint volt, a teljesítés attól 14,4%-kal elmaradva 192,6 millió forintot tett ki. Az alacsonyabb mértékű kiadás abból adódik, hogy a társaság részére – az általa benyújtott igények alapján – az elmúlt évben 12 helyett csupán 11 havi tétel kifizetése történt meg.

Az Egyéb megszűnt jogcímek miatt járó támogatás jogcím kiadási előirányzata terhére történt meg a korábbi évek során a vállalkozások folyó támogatásai között szerepelt, de azóta már megszűnt egyes támogatások 2015. évi, előre nem látható kötelezettségeinek elszámolása. A jogcím 2015. évi törvényi előirányzata 5,0 millió forint volt, míg a kifizetés összege 3,5 millió forintot tett ki.

30/3. alcím: Normatív támogatások

Az Eximbank Zrt. kamatkiegyenlítése jogcímcsoport előirányzata biztosít fedezetet a szakosított hitelintézet által a magyar áruk és szolgáltatások exportjának finanszírozása érdekében nyújtott hitelek kamatának, valamint az e célt szolgáló finanszírozási költségek különbözetének költségvetési támogatására.

A jogcímcsoport 2015. évi törvényi előirányzata 23 000,0 millió forint volt, amelyet a Kormány az 1980/2015. (XII. 23.) számú határozatával – az alacsonyabb mértékű hitelintézeti támogatásigénylés folytán – 21 570,0 millió forintra csökkentett. A teljesítés a 2015. évi módosított előirányzat közel 100%-át tette ki.

A kamatkiegyenlítés kiadási előirányzatának kihasználtsága alapvetően a hitelezési aktivitás növekedésére, kisebb részben az Eximbank Zrt. forrásköltségének csökkenésére vezethető vissza. Ez utóbbit a piacról bevont források alacsonyabb kamatszintje eredményezte. Az Eximbank Zrt. által folyósított hitelek összege a 2015. évben közel 318 milliárd forintot tett ki, amely közel 60 milliárd forinttal haladta meg a 2014. évi értéket.

30/4. alcím: Fuvarozók kamattámogatása

A Fuvarozók kamattámogatása alcím előirányzata terhére került sor az Útdíj Hitelprogramhoz folyósított kis- és középvállalkozói kölcsönök központi költségvetési támogatására. A program keretében az állam a hitelszerződések tőkeösszegére vetített évi 4%-os mértékű kamattámogatást nyújtott, amely a KAVOSZ Vállalkozásfejlesztési Zrt.-n (KAVOSZ Zrt.) keresztül volt igényelhető.

Az alcím 2015. évi törvényi előirányzata 50,0 millió forint volt, míg az annak 34,6%-át kitevő teljesítés 17,3 millió forintot tett ki. Az alacsonyabb mértékű kifizetés oka, hogy a fuvarozási kis- és középvállalkozások a felmerült útdíjak összegét részben kigazdálkodták, részben megrendelőikre hárították át, illetve az érintett költségek finanszírozását a rendelkezésükre álló folyószámlahitel-kereteikből is biztosítani tudták.

A 2015. év végi záróállapot szerint a KAVOSZ Zrt. által 323,0 millió forint hitelösszegben megkötött – állami kamattámogatással érintett – kölcsönszerződések száma 60 darab volt, míg a fennálló tőketartozás állománya 289,5 millió forintot tett ki.

31. cím: Szociálpolitikai menetdíj támogatás

Az állam a szociálpolitikai menetdíj támogatással ellentételezi a közúti és a vasúti személyszállító társaságok számára az állam által a személyszállítási közszolgáltatások keretei között biztosított egyes utazási kedvezmények igénybevételével megvalósuló utazások miatti árbevétel-elmaradást. Ezen célra 2015-ben 104 000,0 millió forint kiadás került tervezésre, míg a tényadatok szerint a központi költségvetés 97 826,2 millió forint támogatást fizetett ki, amely összeg – az alacsonyabb igénybevétel okán – 5,9%-kal elmaradt az előirányzathoz képest.

32. cím: Egyéb költségvetési kiadások

32/1. alcím: Vegyes kiadások

Vegyes kiadások címen 2015-ben 17 614,9 millió forint, azaz a törvényi előirányzat 74,2%-a került kiutalásra a következők szerint:

A felszámolásokkal kapcsolatos állami helytállás miatt 1931,6 millió forint (az előirányzat 64,4%-a) volt a költségvetés kiadása 2015-ben.

Szanálással kapcsolatos költségvetési kifizetésre 2015-ben nem került sor.

A magán és egyéb jogi személyek kártérítésére összesen 1746,6 millió forint került kifizetésre, mely több mint háromszorosa volt a tervnek (az előirányzat 349,3%-a). A kiadások közül a legnagyobb tételt az Emberi Jogok Európai Bírósága által a Magyar Állam terhére megítélt összesen 1713,7 millió forintos kártérítés képviselte.

A védelmi felkészítés előirányzatai többek között a fővárosi és megyei védelmi bizottságok működésére, a területi- és helyi védelmi igazgatás feladatainak ellátására, a védelmi igazgatás informatikai rendszerének fenntartására és fejlesztésére, valamint a speciális objektumok üzemeltetésére nyújtottak fedezetet. Az ezt szolgáló két előirányzatra eredetileg tervezett összesen 1597,0 millió forint a 2015. évi honvédelmi igazgatási feladatok végrehajtásához szükséges költségvetési források átcsoportosításáról szóló 1502/2015. (VII. 23.) Korm.

határozat alapján teljes egészében átcsoportosításra került, közvetlen kifizetés erről a sorról nem történt.

Az egyéb vegyes kiadások 4389,2 millió forintos összege - mely kissé túllépte az előirányzatot (az előirányzat 104,5%-a) – döntően a Magyar Államkincstár által lebonyolított pénzforgalommal kapcsolatosan teljesült. Itt kerültek elszámolásra a kincstári átutalásokhoz kapcsolódó GIRO díjak, VIBER forgalmi jutalékok, bankközvetítői díjak, MNB jutalékok, postai szolgáltatás díjai, SWIFT szolgáltatási díjak, KELER értékpapír számlavezetési díjak, valamint egyéb más díjak is.

Az adóbevallások feldolgozása és a kedvezményezettek igazolása alapján a személyi jövedelemadó 1%-ának közcélú felhasználására történő felajánlásokból 7863,6 millió forintot (az előirányzat 89,4%-át) utaltak át a civil kedvezményezettek javára.

A Mehib Zrt-nek a korábbi évek biztosítási eseményeihez kapcsolódó behajtási tevékenység eredményeként beérkezett tőke-megtérülés után a vonatkozó jogszabályok alapján a megtérült követelés 5%-ának megfelelő jutalékot, azaz együttesen 43,3 millió forintot fizetett az állam, ami közel másfélszerese volt az előirányzatnak.

A 2004. évi EU csatlakozást megelőző időszakra vonatkozóan vám és importbefizetések bevételeként elszámolt, de az ügyfélnek visszajáró vámbiztosíték és egyéb vámvisszatérítések fedezetére 1 millió forintos keretet tervezett a költségvetés, tényleges kifizetés azonban nem történt.

A gazdálkodó szervezetek által korábban befizetett termékdíjak visszaigénylésével kapcsolatos kifizetés 1621,6 millió forintot tett ki, mely lényegében megegyezett a tervezettel (az előirányzat 100,1%-a).

2015-ben az M3 metróvonal járműállománya felújításának finanszírozását szolgáló egyedi állami kezességvállalásról szóló felhatalmazás alapján végezte el az Államadósság Kezelő Központ Zrt. a felújításról szóló hitelszerződés véleményezését és vett részt a hitelezők kiválasztásában, amelyért 19,0 millió forint szakértői díjat fizetett a költségvetés a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény 13. § (2) bekezdése alapján. Az egyedi állami kezességvállalások esetlegessége miatt a szakértői díj kifizetése kiadási előirányzatként nem jelent meg, azonban a 2015. évi költségvetési törvény 55. §-ának (3) bekezdése alapján ennek hiányában is teljesíthető volt a kifizetés.

A 2013. évi CXXXIV. törvény alapján a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás átmeneti kimaradása esetén a katasztrófavédelmi szerv a közszolgáltatás ideiglenes ellátására közérdekű szolgáltatót jelöl ki. Az erre tervezett 4000,0 millió forintos előirányzataból 2015. decemberében 3300,0 millió forint átcsoportosításra került az állami tulajdoni részesedések növekedését eredményező kiadások sorra annak érdekében, hogy a Nemzeti Hulladékgazdálkodási Koordináló és Vagyonkezelő Zrt. működésével megkezdődhessen a hulladék-közszolgáltatási rendszer átalakítása. Ennek az összegnek az elköltése tehát nem ezen a soron jelent meg kiadásként, a fennmaradó rész pedig nem került felhasználásra.

33. cím: Állam által vállalt kezesség és viszontgarancia érvényesítése

Az állam által vállalt kezesség és viszontgarancia érvényesítésére a 2015. évi költségvetés 26 988,2 millió forint összegű előirányzatot tartalmazott tizenegy alcímre bontva. Az előirányzat külön módosítás nélküli túllépésére a 2015. évi költségvetési törvény 4. számú mellékletének 46. pontja adott felhatalmazást.

Év közben megfigyelhető volt, hogy a kezességérvényesítési kiadások szinte valamennyi kezesség- és viszontgarancia típus esetében jelentős mértékű elmaradást mutatnak az

előirányzathoz képest, ezért 2015 decemberében a Kormány saját hatáskörben módosította (csökkentette) az előirányzatokat 14 825,0 millió forinttal.

A tényleges kifizetés 12 583,9 millió forint volt. A kezességbevéltési kiadások eredeti előirányzathoz viszonyított jelentős csökkenésének alapvető oka, hogy a kis- és középvállalkozások finanszírozásához kapcsolódó állami viszontgaranciák, a lakáshitelekhez kapcsolódó állami kezességek, illetve az Magyar Fejlesztési Bank Zrt. által nyújtott hitelekhez/vállalt garanciákhoz az állam által vállalt kezességek érvényesítése kedvezőbben alakult a vártnál, jelentősen csökkent.

A bevételek kezességtípusonkénti bemutatását az Általános indoklás 2.13. pontja tartalmazza.

34. cím: Kormányzati rendkívüli kiadások

34/2. alcím: Pénzbeli kárpótlás

Az életüktől és szabadságuktól politikai okból jogtalanul megfosztottak kárpótlásáról szóló 1992. évi XXXII. törvény alapján járó kárpótlási életjáradék 2015. évi költségvetési előirányzata 1505,5 millió forint volt, a tényleges teljesítés ezzel közel azonos, 1492,7 millió forintot tett ki. Az év folyamán havonta átlagosan 7923 fő részesült életjáradékban, az egy főre számított havi átlagos ellátás 15 299 forintot tett ki. A pénzbeli kárpótlás alapösszegének éves emelése a 128/2015. (V. 27.) Korm. rendelet alapján (1,8%, a 2015. januári nyugdíjemeléssel megegyezően) megtörtént.

Az 1947-es Párizsi Békeszerződésből eredő, az 1997. évi X. törvény alapján járó kárpótlási életjáradék esetében a tényleges teljesítés 2449,2 millió forintot tett ki, szemben a 2015. évre előirányzott 2599,1 millió forinttal. A költségvetési törvény 65. § (3) bekezdése a havi életjáradék összegének az előző évben megvalósult nyugdíjemelés százalékos mértékével megegyező (2,4%) emelését írta elő 2015. március 1-jétől, 2015. január 1-jei visszamenőleges hatállyal. Az év folyamán havonta átlagosan 6633 fő részesült életjáradékban, melynek átlagos havi összege 30 449 forintot tett ki. Ezen jogcímcsoport bevétele 3,8 millió forint volt, mivel a Magyarország 2014. évi központi költségvetéséről szóló 2013. évi CCXXX. törvény végrehajtásáról szóló 2015. évi CLXXII. törvény 13. § b) pontja szerint a Nyugdíjbiztosítási Alapnak (igazgatási szerve a folyósítást végző szerv) a XLII. A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai fejezet részére, a pénzbeli kárpótlás és az 1947-es Párizsi Békeszerződésből eredő kárpótlás elszámolásához kapcsolódóan, az előző évek jogalap nélküli követeléseire megtérült 3,8 millió forintot át kellett utálnia a „Rendkívüli kiadások” számla javára.

A pénzbeli kárpótlás folyósítási költségeire előirányzott 65,9 millió forint kifizetésre került a folyósító Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság (ONYF) részére.

35. cím: Garancia és hozzájárulás a társadalombiztosítási ellátásokhoz

35/1. alcím: Nyugdíjbiztosítási Alap támogatása

35/1/1. 2015. évi kompenzáció

A 2015. évi központi költségvetési törvény 4. § (1) bekezdése alapján a költségvetés céltartaléka (Közférában foglalkoztatottak bérkompenzációja alcímen) terhére fedezték a költségvetési szerveknél és az egyházak közcélú tevékenységet folytató intézményeinél foglalkoztatottak részére a 2015. évben – jogszabály alapján – járó többlet személyi juttatásokat és az azokhoz kapcsolódó munkaadókat terhelő járulékokat és szociális hozzájárulási adót. A 2015. évi kompenzációval kapcsolatos kiadásaira az ONYF is részesült támogatásban e céltartalékból, melynek összege 51,9 millió forintot tett ki. Az előirányzat

átcsoportosítására a Kormány 1206/2015. (IV. 9.), illetve 1913/2015. (XII. 11.) számú határozatai alapján került sor.

35/1/7. Prémiumévek programmal kapcsolatos kiadások

A 2015. évi központi költségvetési törvény 4. § (2) bekezdés a) pontja alapján a költségvetés céltartalékából (Különféle kifizetések alcímen) került finanszírozásra az ONYF prémiumévek programmal kapcsolatos kiadásai. A költségvetési törvény 20. § (1) bekezdésében foglaltak szerint az átcsoportosításra az államháztartásért felelős miniszter kapott felhatalmazást. Ennek összege 2015-ben 7,8 millió forintot tett ki.

35/1/8. A kormányzati integráció érdekében történő pénzeszköz-átadás

A Nyugdíjbiztosítási Alap az 1404/2015. (VI. 19.) Korm. határozat alapján támogatásban részesült 122,8 millió forint összegben a kormányzati integrációval összefüggésben, a családtámogatással kapcsolatos feladatok hatékony ellátása érdekében.

35/1/9. TÉBA családtámogatási rendszer működtetése

Az 1905/2015. (XII. 8.) Korm. határozat a Rendkívüli kormányzati intézkedések tartalékából biztosított 250,0 millió forintot a Nyugdíjbiztosítási Alap részére a TÉBA családtámogatási rendszer működtetésére.

35/2. alcím: Egészségbiztosítási Alap támogatása

35/2/2. 2015. évi kompenzáció

A 2015. évi központi költségvetési törvény 4. § (1) bekezdése alapján a költségvetés céltartaléka (Közférában foglalkoztatottak bérkompenzációja alcímen) terhére fedezték a költségvetési szerveknél és az egyházak közcélú tevékenységet folytató intézményeinél foglalkoztatottak részére a 2015. évben – jogszabály alapján – járó többlet személyi juttatásokat és az azokhoz kapcsolódó munkaadókat terhelő járulékokat és szociális hozzájárulási adót. A 2015. évi kompenzációval kapcsolatos kiadásaira az Országos Egészségbiztosítási Pénztár (OEP) is részesült támogatásban e céltartalékából, melynek összege 35,1 millió forintot tett ki. Az előirányzat átcsoportosítására a Kormány 1206/2015. (IV. 9.), illetve 1913/2015. (XII. 11.) számú határozatai alapján került sor.

35/2/4. Járulék címen átadott pénzeszköz

Az Egészségbiztosítási Alap 2015. évi bevételeit képezte a járulék címen átadott pénzeszközként tervezett támogatás, amely az alap költségvetésében a költségvetési hozzájárulások között, önálló jogcímcsoporton jelent meg. Ez az előirányzat a biztosítási jogviszonyból származó jövedelemmel nem rendelkező személyek (nyugellátásban részesülők, kiskorú személyek, felsőfokú nappali tanulmányokat folytatók stb.) után fizetett fix összegű egészségügyi szolgáltatási járulék fedezetéül szolgált. A 374 224,0 millió forintos előirányzat teljes mértékben átutalásra került az alap részére.

35/2/5. Rokkantsági, rehabilitációs ellátások részbeni fedezetére átadott pénzeszköz

A rokkantsági, rehabilitációs ellátások folyósításának részbeni fedezetére az alap a központi költségvetésből támogatásban részesült, melynek 2015. évi törvényi előirányzata 172 743,3 millió forint volt. A teljesítés 155 311,3 millió forintot tett ki, amely az előirányzatnál 17 432,0 milliárd forinttal kevesebb, összhangban ezen ellátásokra fordított kiadások alakulásával.

35/2/6. Prémiumévek programmal kapcsolatos kiadások

A 2015. évi központi költségvetési törvény 4. § (2) bekezdés a) pontja alapján a költségvetés céltartalékából (Különféle kifizetések alcímen) került finanszírozásra az OEP prémiumévek programmal kapcsolatos kiadásai. A költségvetési törvény 20. § (1) bekezdésében foglaltak szerint az átcsoportosításra az államháztartásért felelős miniszter kapott felhatalmazást. Ennek összege 2015-ben 42,5 millió forintot tett ki.

35/2/9. Kiadások támogatására pénzeszköz-átadás

2015-ben a kiadások támogatására átadott pénzeszköz előirányzata 30 000,0 millió forint volt, mely teljes egészében felhasználásra került. A támogatás folyósításának szabályát a költségvetési törvény III. fejezete (A központi alrendszeren belüli elszámolások, kapcsolatok) tartalmazta.

36. cím: Nemzetközi elszámolások kiadásai

A nemzetközi pénzügyi kapcsolatokról eredő kiadások 14 628,3 millió forintos összege 1153,8 millió forinttal haladta meg az előirányzott összeget, mely alapvetően az árfolyamok alakulásának, továbbá két határidő előtti kifizetésnek a következménye.

36/1. alcím: Nemzetközi tagdíjak

Az egyes nemzetközi pénzügyi szervezetek és pénzintézetek részére fizetett alaptőke-hozzájárulás és tagdíj 12 124,6 millió forintos 2015. évi kiadása 508,1 millió forinttal haladta meg a tervezett összeget. E kiadások közül a legnagyobb tételt az Európai Beruházási Bank (EIB) alaptőke-emelése (5418,8 millió forint), valamint az új kiadásként jelentkező Nemzetközi Beruházási Bank (NBB) alaptőke-hozzájárulása (3070,6 millió forint) jelentette. Ezen alcím tartalmazta továbbá a Világbank alaptőke-emelésének és értékállósága biztosításának, az Európa Tanács Társadalomfejlesztési Alapja (CEB) tagdíjának, a Bruegel tagdíjának, valamint a Nemzetközi Pénzügyi Társaság (IFC) tőkeemelésének a kifizetéseit is. A kifizetések növekedésének oka a devizában előírt kötelezettségeknél a forint árfolyamának a tervezési árfolyamtól való eltérése volt.

36/2. alcím: Nemzetközi multilaterális segélyezési tevékenység

A multilaterális segélyezési tevékenység keretében 2015-ben a Nemzetközi Fejlesztési Társulás (IDA) alaptőkéjéhez történő hozzájárulás, valamint a legkevésbé fejlett, súlyosan eladósodott (HIPC) országok adósságainak rendezésére kidolgozott nemzetközi programban való közreműködés címén valósult meg kifizetés. A 2450,0 millió forint összegű IDA hozzájárulás kifizetése 819,1 millió forinttal haladta meg az eredetileg tervezett összeget, mivel a 15-17. alapfeltöltések egy részének, valamint a Multilaterális Adósság-Elengedés hozzájárulásának kifizetése előbb történt meg. A legkevésbé fejlett, súlyosan eladósodott országok adósságainak rendezésére kidolgozott (IMF HIPC) segélyprogram számára fizetett 15,8 millió forint összegű hozzájárulás tervezettől való elmaradásának oka a referencia kamatlábak csökkenésének tudható be. Az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank (EBRD) által kezelt Nyugat-balkáni Alaphoz való hozzájárulás és az EU Szomszédsági Beruházási Eszköz (NIF) címén tervezett – összesen mintegy 142,1 millió forint összegű – befizetés 2015-ben nem történt meg, tekintettel arra, hogy nem született döntés a hozzájárulásokról. A nemzetközi multilaterális segélyezési tevékenységből eredő kiadások 2465,8 millió forintos összege a fentiek alapján összességében 647,8 millió forinttal haladták meg az előirányzott összeget.

36/3. alcím: Egyéb kiadások

Az egyéb kiadások 40,0 millió forint előirányzatából 37,9 millió forint kifizetés teljesült. A kiadás kisebb részét letétörzési díj, nagyobb részét – 34,6 millió forintot – az EBRD ország-csoport megállapodás szerinti hozzájárulás 2015. évre eső részletének befizetése tette ki.

37. cím: Hozzájárulás az EU költségvetéséhez

37/1. alcím: Áfa alapú hozzájárulás

ÁFA alapú hozzájárulás alcímen az uniós költségvetésbe Magyarország 2015-ben 40 827,2 millió forint összegű befizetést teljesített, ami 3302,3 millió forinttal (8,8%-kal) haladta meg 37 524,9 millió forint összegű tervezett kiadást.

A tervezett és a teljesült kiadás közötti eltérést a tervezés és a teljesítés árfolyama közötti eltérés (a tényleges befizetés a 2014. december 31-i árfolyamon történik), az áfa-bevételi adatokra vonatkozó prognózisok évközi frissítése és a korábbi évek áfa egyenlegének utólagos korrekciója, valamint az előző évről áthúzódó, illetve a 2015. évet érintő uniós költségvetés-módosítások magyarázzák.

37/2. alcím: GNI alapú hozzájárulás

GNI alapú hozzájárulás alcímen az uniós költségvetésbe 2015-ben az előirányzott 237 521,4 millió forinttal szemben 239 584,2 millió forint befizetés történt, ami 2062,8 millió forinttal (0,9%-kal) haladta meg az ezen az alcímen tervezett összeget.

Az eltérés a tervezés és a teljesítés időpontjában alkalmazott forint/euró árfolyam különbsége mellett az előző évről áthúzódó, illetve a 2015. évi uniós költségvetés-módosítások, valamint a GNI adatokra vonatkozó prognózisok évközi felülvizsgálatának, illetve a korábbi évek GNI egyenlege utólagos kiigazításának együttes hatásából származik.

37/3. alcím: Brit korrekció

Brit korrekció alcímen az uniós költségvetésbe 2015-ben 25 591,1 millió forint összegű teljesítés történt. Ez 5077,9 millió forinttal (24,8%-kal) haladta meg a 20 513,2 millió forint tervezett előirányzatot.

Az eltérést a tervezés és a teljesítés időpontjában alkalmazandó árfolyam különbsége mellett a korábbi években fizetett és a tényadatok alapján felülvizsgált brit korrekció összegek utólagos kiigazítása, valamint az előző évről áthúzódó, illetve a 2015. évi uniós költségvetés-módosítások magyarázzák.

38. cím: A települési önkormányzatok adósságkonszolidációjához kapcsolódó állami támogatások

A helyi önkormányzati alrendszer adósságkonszolidációjának 2014. évi ütemében minden települési önkormányzat és önkormányzati társulás 2013. december 31-én fennálló – konszolidációba vonható – adóssága teljes mértékben rendezésre került. Az adósságrendezés alatt lévő települések konszolidációjára az adósságrendezési eljárás lezárultát követő 60 napon belül kellett sor kerüljön. Az eljárást 2015-ben Gelse és Tiszabura zárták le, azonban egyik esetben sem maradt fenn konszolidációba vonható adósságelem. Ennek megfelelően támogatás folyósítására sem került sor.

41. cím: Követeléskezelés költségei

A „követeléskezelés költségei” alcímen megtervezett 1,7 millió forint előirányzathoz 1,2 millió forint kapcsolódott a külföldi, 0,5 millió forint a belföldi követelések lebontásához. A ténylegesen felmerült nagyon kis összegű költségek a külföldi követelésekhez kapcsolódtak

0,07 millió forint összegben, a belföldi követelések esetében a 2015. évben kifizetésre nem került sor.

Mivel a költségvetés kiadásai és bevételei millió forintban jelennek meg a prezentációban, ezért a 69 410,0 forintos minimális teljesítés a kerekítések miatt nem jelenik meg teljesítésként.

42. cím: Alapok támogatása

Az elkülönített állami pénzalapok 2015. évi költségvetési támogatásának előirányzata 133 752,4 millió forint tett ki. Az évközi intézkedések hatására az alapok összesen 138 740,7 millió forint költségvetési támogatásban részesültek. A törvényi módosított előirányzathoz képest ez a teljesülés 4988,3 millió forintos többletet jelent. Többlettámogatásban a Bethlen Gábor Alap részesült, ebből valósította meg az alap a határozatok szerinti feladatait. Alaponként részletezve: a Nemzeti Foglalkoztatási Alap 108 990,7 millió forint, a Bethlen Gábor Alap 16 390,5 millió forint, a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap 7 686 millió forint, a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap 5668,1 millió forint, a Wesselényi Miklós Ár- és Belvízvédelmi Kártalanítási Alap pedig 5,4 millió forint támogatásban részesült.

Budapest, 2016. augusztus „.....”

Varga Mihály
miniszter

